

Pedagogisch beleidsplan

Kindcentrum Hofferie

Locatie Lage Bothofstraat Enschede

“stap voor stap de wereld verkennen in een liefdevolle omgeving”

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. De visie	4
1.1 uitgangspunten	4
1.2 opvoedingsdoelen	4
2. De doelstellingen	6
2.1 Doelen voorschool KC Hofferie	6
2.2 Positionering in de wijk	6
3. Pedagogische middelen en de methodiek	7
3.1 Visie op de ontwikkeling van het kind	7
3.2 Pedagogische middelen	7
3.3 PM-er – kind interactie	8
3.4 De fysieke omgeving	8
3.5 De groep	10
3.6 De VVE- methode Uk & Puk	12
3.7 Ouderparticipatie	12
3.8 Registreren, observeren, toetsen	12
3.9 Beweegkriebelen	13
4. De intakeprocedure	15
4.1 Organisatiebeleid	15
4.2 De intakeprocedure	15
4.3 Het contract	15
5. Ouders	16
5.1 Participatie ouders	16
5.2 Inspanningsverplichting ouders	16
5.3 oudercommissie	16
6. Veiligheid en gezondheid	18
7. Extra informatie	19
7.1 Financieel beleid	19
7.2 Extern beleid	19
7.3 IKC Lumen Velve Lindenhof	19
Bijlage 1: Ontwikkelingslijn kinderen	20
Bijlage 2: Protocol Warme overdracht K.C Hofferie/Lumen	22
Bijlage 3: Overdrachtsformulier	30
Bijlage 4: Procedure CITO/Warme overdracht	40

INLEIDING

Kindcentrum Hofferie biedt een integrale voorschoolse voorziening voor kinderen van 0 – 4 jaar oud in het kinderdagverblijf en de peuterspeelzaal. Het primaire doel is het bieden van ontwikkelingskansen aan kinderen. Daarnaast maakt de Hofferie het voor ouders mogelijk om de zorg voor kinderen en deelname aan het arbeidsproces te combineren. De scheiding tussen "peuterspeelzaalkinderen" en "kinderdag-verblijfkinderen" die wordt veroorzaakt door de rijksregelingen voor financiering van voorschoolse voorzieningen, valt in deze situatie weg.

Wij zijn ervan overtuigd dat we door de realisatie en uitvoering binnen Lumen prachtige samenwerkingslijnen hebben getrokken naar de reeds bestaande activiteiten in de wijk en binnen het IKC Lumen. Door onze platte organisatiestructuur vindt er voortdurend inhoudelijke afstemming plaats met de teams binnen Lumen, en kunnen alle kinderen (hoewel niet fysiek aanwezig in Lumen) gebruik maken van het aanbod. De activiteiten sport (sportfunctionaris aangesteld door de gemeente Enschede), ICT, kunst en cultuur en verantwoorde voeding, bieden voldoende aanknopingspunten om een cross-over programmering te creëren.

Het pedagogisch beleidsplan van het Kindcentrum Hofferie is gebaseerd op het Pedagogisch Kader Kindercentra 0-4 jaar van Elly Singer en Loes Kleerekoper (Elsevier Gezondheidszorg Maarssen, 2009). Het Pedagogisch Kader geldt als het Nederlands pedagogisch raamwerk voor het werken met jonge kinderen in kindercentra voor 0-4 jarigen. Het pedagogisch beleidsplan heeft daarmee een degelijke wetenschappelijke fundering en is tegelijkertijd herkenbaar en werkbaar voor onze organisatie.

In het pedagogisch beleidsplan worden de uitgangspunten van het werken met kinderen in het Kindcentrum beschreven. Het plan geeft richtlijnen voor het pedagogisch handelen in de praktijk en biedt daarmee structuur voor medewerkers en kinderen. Bovendien bevordert het de communicatie met de ouders. Het pedagogisch beleidsplan is de basis van waaruit overig beleid en werkplannen worden ontwikkeld.

De indeling van het pedagogisch beleidsplan is als volgt:

- hoofdstuk 1: de visie, hoofdstuk 2: de doelstelling, hoofdstuk 3: de methodiek, hoofdstuk 4: de intakeprocedure, hoofdstuk 5: de groepsamenstelling, hoofdstuk 6: de ouders, hoofdstuk 7: veiligheid en gezondheid, hoofdstuk 8: extra informatie

HOOFDSTUK 1: DE VISIE

1.1 *Uitgangspunten*

In de Wet Kinderopvang wordt onder andere aangegeven wat de overheid verstaat onder kwaliteit in de kinderopvang: 'verantwoorde kinderopvang is kinderopvang die liefdevolle zorg biedt en bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige omgeving'.

Ervaren van emotionele veiligheid is voor het Kindcentrum een belangrijk uitgangspunt. Een kind dat zich niet veilig voelt in een omgeving, is niet in staat om indrukken en ervaringen op te nemen en zich optimaal te kunnen ontwikkelen.

1.2 *Opvoedingsdoelen*

We onderkennen vier opvoedingsdoelen:

- een gevoel van emotionele veiligheid bieden
- ondersteunen in het ontwikkelen van persoonlijke competenties (executieve functies)
- ondersteunen in het ontwikkelen van sociale competenties
- de kans om zich waarden en normen, de "cultuur" van een samenleving, eigen te maken; socialisatie.

Deze opvoedingsdoelen gelden voor alle kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 4 jaar. De middelen die wij daarvoor inzetten zijn als volgt:

1.2.1 *Een gevoel van emotionele veiligheid bieden.*

Het bieden van een gevoel van veiligheid is de meest basale pedagogische doelstelling voor alle vormen van kinderopvang.

Er zijn drie bronnen van veiligheid te onderscheiden:

- Vaste en sensitieve verzorgers.
Die bewust zijn van hun eigen handelen en hoe zij/hun handelen overkomen op de kinderen. De beschikbaarheid van sensitief reagerende opvoeders in de eerste levensjaren blijkt bevorderlijk voor de veerkracht van kinderen, ook op de langere termijn.
- Aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten.
In een vertrouwde groep kunnen kinderen gevoelens van verbondenheid en sociale verantwoordelijkheid ontwikkelen.
- De inrichting van de omgeving.
De inrichting van een ruimte kan een bijdrage leveren aan een gevoel van geborgenheid. Aandachtspunten zijn akoestiek, licht, kleur en indeling van de ruimte.

1.2.2 *ondersteunen in het ontwikkelen van persoonlijke competenties (executieve functies)*

Met het begrip persoonlijke competentie worden persoonskenmerken zoals bijvoorbeeld veerkracht, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit bedoeld. Dit stelt een kind in staat om allerlei typen problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden. Speerpunt voor 2016 binnen ons Kindcentrum is het verhogen van de executieve functies.

Bij jonge kinderen zijn exploratie en spel de belangrijkste middelen om greep te krijgen op hun omgeving. Exploratie en spel kunnen worden bevorderd door:

- Inrichting van de ruimte en aanbod van materialen en activiteiten.
De inrichting van de ruimte moet zodanig zijn dat een kind zich veilig voelt en met aan de leeftijd aangepast materiaal kan spelen.
- Vaardigheden van pedagogisch medewerkers (pm-ers) in het uitlokken en begeleiden van spel. Pm-ers scheppen condities voor spel door een aanbod van materialen en

activiteiten dat aansluit bij het ontwikkelingsniveau en de interesse van een kind, zonder een kind het initiatief uit handen te geven.

- Aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten.
Goede relaties met leeftijdsgenoten bevorderen de kwaliteit van hun uitwisselingen en van hun spel. Het streven naar een zo groot mogelijke stabiliteit bij het samenstellen van groepen verdient prioriteit.

1.2.3 ondersteunen in het ontwikkelen van sociale competenties

Het begrip "sociale competentie" omvat een scala aan sociale kennis en vaardigheden, zoals zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. De interactie met leeftijdsgenoten, het deel zijn van een groep en het deelnemen aan groepsgebeurtenissen biedt kinderen een leefomgeving voor het opdoen van sociale competenties. Het geeft aan kinderen kansen om zich te ontwikkelen tot evenwichtige personen die functioneren in de samenleving.

1.2.4 Socialisatie.

Kinderopvang biedt een bredere samenleving dan het gezin, waar kinderen in aanraking komen met andere aspecten van de cultuur en de diversiteit die onze samenleving kenmerkt. De groepssetting biedt daarom in aanvulling op de socialisatie in het gezin, heel eigen mogelijkheden tot socialisatie en cultuuroverdracht.

Binnen het KC Hofferie wordt gewerkt met een combinatie van de gedragsmethodes Tripple P en PBS (positive behaviour support). Wij vragen van kinderen gewenst gedrag. Gewenst gedrag kun je oefenen middels gedragslessen, modellen door de PM-ers en pictogrammen.

In paragraaf 2.2 gaan we dieper in op de pedagogische middelen.

HOOFDSTUK 2: DE DOELSTELLING

2.1 Doelen voorschool KC Hofferie

De voorschool biedt een veilige omgeving waarin kinderen samen met leeftijdsgenootjes onder deskundige begeleiding en in een veilige omgeving spelend leren en zich ontwikkelen. De kerndoelen van de voorschool zijn het leveren van een aandeel in de ontwikkelingsstimulering van de kinderen en hen goed voorbereiden op de basisschool. Hierin maken wij de verdieping op de vier ontwikkelingsgebieden: taalontwikkeling, rekenontwikkeling, motorische ontwikkeling en sociaal-emotionele ontwikkeling. Daarnaast worden ouders, waar nodig, ondersteund bij de opvoeding om de opvoedvaardigheden en hiermee de ontwikkelingskansen van de kinderen te optimaliseren. Daarnaast ontstaat hierbij de mogelijkheid tot intensieve deelname aan het arbeidsproces. Het kind staat centraal, wij sluiten aan op de individuele ontwikkeling van het kind. We willen bereiken dat elk kind zich thuis voelt bij ons, dat is de basis bij het stimuleren van de ontwikkeling.

2.2 Positionering in de wijk

Hoewel onze ouders en kinderen(klanten) niet per definitie afkomstig zijn uit de wijk Velve-Lindenhof, zijn we ons als organisatie wel bewust van onze maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Vanuit KC Hofferie wordt ingezet op het bereiken van alle kinderen in de wijk. Aansluitend bij wat de bewoners van de wijk nodig hebben wordt een integraal, flexibel aanbod geboden. Ouders kunnen ook gebruik maken van de brede zorgstructuur en opvoedingsondersteuning en een extra steun in de rug bij de opvoeding van hun kinderen en zo ook actief deelnemen aan het arbeidsproces.

De visie van het IKC Lumen (inclusief Hofferie)die gezamenlijk is geformuleerd:

- Een integrale inzet op drie domeinen, school-buurt-thuis met het kind als middelpunt;
- Optimale participatie van kinderen, jongeren, ouderen maar ook van vrijwilligers en buurtbewoners;
- Duurzame versterking van het welbevinden van kinderen en hun kansen op een goede toekomst.
- Onze interne focus is positiviteit.

HOOFDSTUK 3: PEDAGOGISCHE MIDDELEN EN DE METHODIEK

3.1 Visie op de ontwikkeling van het kind

Ontwikkeling is een dynamisch proces waarin aanleg- en omgevingsfactoren elkaar wederzijds beïnvloeden. Ontwikkeling is tevens een continu proces, een doorgaande lijn. Bepaalde ontwikkelingen zijn daarbij gekoppeld aan specifieke leeftijdsfasen, en periode van snelle veranderingen wisselen af met perioden van kleinere of minder zichtbare veranderingen. Kinderen ontwikkelen zich op alle terreinen, we onderscheiden: motorische-, sociaal-, emotionele- en cognitieve ontwikkeling, waaronder ook de taal en het denken vallen. Daarbij ontwikkelen kinderen hun fantasie en creativiteit, zelfstandigheid en zelfredzaamheid, persoonlijkheid, moreel besef, communicatieve vaardigheden. Het hele kind ontwikkelt zich en de onderscheiden terreinen hangen dan ook samen.

Ontwikkelen gaat niet vanzelf, ook al doen kinderen het wel zelf. Kinderen zijn afhankelijk van volwassenen om hen heen. Voor peuters is spel een belangrijk instrument voor verdere ontwikkelings- en leerprocessen. Tijdens het spel komt het leren op gang, onder andere op het gebied van sociale ontwikkeling, communicatie en taal.

Allerlei facetten van aard en aanleg, ontwikkeling en situatie spelen een rol bij wat een kind nodig heeft om zich (verder) te kunnen ontwikkelen. Een kind heeft daarmee verschillende behoeften tegelijkertijd, de accenten kunnen per kind en per ontwikkelingsfase of situatie verschillen.

3.2 Pedagogische middelen

Kindcentrum Hofferie beschikt over vijf pedagogische middelen om de vier voornoemde opvoedingsdoelen (zie hoofdstuk 1) te realiseren.

- De PM-er-kind interactie (3.3)
- De fysieke omgeving (3.4)
- De groep (3.5)
- De methodiek Uk & Puk (VVE) (3.6)
- Het spelmateriaal (3.6)
- Ouderparticipatie (3.7)
- Registreren, observeren, toetsen (3.8)
- Beweegkriebelen (3,9)

3.3 De PM-er-kind interactie

Het welbevinden van de kinderen (het "goedpluisgevoel" en "lekker in je vel zitten") en de ouders zijn van het allergrootste belang. Maar ook het welbevinden van de pm-ers is belangrijk. Het opbrengst gericht werken met behulp van VVE programma (intensief taal ontwikkelprogramma), als onderdeel van het dagprogramma, heeft nog eens extra de nadruk gelegd op de interactie tussen pm-er en kind. Voorwaarde is het besef bij de pm-er(s) dat hun inbreng cruciaal is voor de ontwikkeling van de kinderen. Dat vraagt het vermogen en de bereidheid naar het eigen handelen te kijken. Door het bespreekbaar maken en ruimte te geven tot het bespreekbaar maken van alle bovenstaande zaken blijven we alert.

Denk, werk, creëer vanuit liefde. Laat je inspireren door de kinderen zodat je samen nog iets beters/mooiers kunt maken. Door terug te gaan naar de basis, door eerlijk, open en transparant te worden, door het bieden van echte waarde, kunnen we dat vertrouwen winnen. Toon respect voor een kind op een manier waarop jezelf ook gerespecteerd wilt worden. Spreek kinderen aan op een manier waarop jezelf ook aangesproken wilt worden. Verbeter de communicatie, begin bij jezelf, als pm-er ben je een voorbeeld voor de kinderen. (bronvermelding: Jeroen Boschma en Inez Groen, Generatie Einstein.)

We zijn zorgzaam, sensitief en responsief, dat betekent dat het kind wordt gezien en gehoord en dat we op signalen en behoeften van het kind reageren. Er zijn vaste leidsters die het kind kent.

We zorgen ervoor dat elk kind zich prettig voelt en geven het tijd om dingen zelf te proberen.

Een goede lichamelijke verzorging, voldoende beweging en buitenlucht horen hier bij. Juist omdat elk kind uniek is richten we ons op het niveau en de behoeften van het kind. We sluiten aan bij de ontwikkeling en zoeken een goede verhouding tussen gezamenlijke en individuele activiteiten. Hierbij respecteren we de autonomie van het kind met betrekking tot de cognitieve en energetische ontwikkeling. We stimuleren daarbij de ontwikkeling van persoonlijke competenties.

We respecteren uiteraard ook de lichamelijke autonomie van een kind, we zeggen wat we gaan doen voordat we bijvoorbeeld een kind optillen of de neus afvegen. We kijken kinderen aan en luisteren als ze wat vertellen willen.

In Kindcentrum Hofferie is aandacht voor veiligheid en hygiëne, we werken collegiaal en verantwoordelijk.

3.4 De fysieke omgeving

Ieder kind wordt opgevangen in een vaste stamgroep met eigen groepsruimte. Kindcentrum Hofferie heeft 3 horizontale groepen:

een babygroep van 0-2 jaar, een 2 jarigen groep en een 3 jarigen groep

Tussen de verschillende ruimten is een balans tussen rust en actie, stilte en geluid, alleen en samen, spannend en veilig. De eigen groepsruimte is een herkenbare en vertrouwde plek voor het kind.

De groepsruimte is zodanig ingericht en ingedeeld dat kinderen van dezelfde leeftijd een goed afgestemd aanbod krijgen aangeboden. Bij de jongste groep ligt de focus meer op de verzorging en de ontluikende taal- en motorische ontwikkeling. Door de speluitdagende hoeken bij de 2 en 3 jarigen groep worden kinderen geprikkeld tot ontwikkelingsgericht spel. De inrichting is kindgericht door materiaal en kleurkeuze.

De maximale omvang van de stamgroepen is bij Hofferie :

- In de Oranjegroep worden op dit moment kinderen van 0-2 jaar opgevangen. Maximaal 16 kinderen, onder begeleiding van 4 Nederlands sprekende gekwalificeerde PM-ers.
- In de Blauwe *horizontale groepsruimte* worden op dit moment de 2 jarige peuters opgevangen. Maximaal 16 kinderen, onder begeleiding van 2 Nederlands sprekende

gekwalficeerde PM-ers. Bovendien krijgt deze groep ondersteuning van een HBO-er, boven formatief. Haar taak bestaat uit het verhogen van de leeropbrengsten.

- In de Groene *horizontale groepsruimte* worden de 3-jarige peuters opgevangen. Maximaal 16 kinderen, onder begeleiding van 2 Nederlandssprekende gekwalficeerde PM-ers. Deze groep ontvangt ondersteuning van de VVE-coach, haar taak is gericht op het optimaliseren van het opbrengst gericht werken en de doorgaande leerlijn naar de basisschool.

Door het open karakter van de ruimtes (glas-deuren en veel ramen) borgen wij te allen tijde het vier ogen principe. Zowel medewerkers als ouders kunnen op verschillende plekken (binnen en buiten) de verschillende ruimtes observeren. Daarnaast staan er altijd twee volwassenen op elke groep, dit kunnen twee (of meer) pedagogisch medewerksters zijn of een pedagogisch medewerkster en beleidsmedewerker en/of stagiaire.

Tijdens de daluren en voor de dagsluiting zijn er minimaal twee PM-ers in het gebouw aanwezig. Die op deze momenten dan gezamenlijk de dag openen of afsluiten door het samenvoegen van de groepen. De Blauwe groep vormt hierbij de verzamelgroep. Wanneer de BKR dit vraagt voegt Groen of Oranje samen met Blauw. De vaste medewerkster van de stamgroep Groen of Oranje gaat dan te allen tijde mee naar Blauw zodat de emotionele veiligheid en vertrouwdeheid voor de kinderen gewaarborgd zijn.

Tijdens de vakantieperiode wanneer er geen reguliere stagiaires aanwezig zijn wordt het vier ogen principe geborgd doordat de beleidsmedewerksters hun taken verschuiven naar groepswerk.

Elk jaar wordt het vier ogen principe opnieuw besproken met de medewerksters en met de oudercommissie.

De verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het aantal feitelijk gelijktijdig aanwezige kinderen in de groep bedraagt ten minste:

- 1 beroepskracht per 4 aanwezige kinderen van 0 tot 1 jaar
- 1 beroepskracht per 3 aanwezige kinderen van 1 tot 2 jaar
- 1 beroepskracht per 8 aanwezige kinderen van 2 tot 3 jaar
- 1 beroepskracht per 8 aanwezige kinderen van 3 tot 4 jaar

Ieder kind wordt opgevangen in een vaste stamgroep met een eigen groepsruimte. Deze groepsruimte is een herkenbare en vertrouwde plek voor het kind. De groepsruimte is zodanig ingericht en ingedeeld dat kinderen binnen een leeftijdscategorie op de leeftijd afgestemde activiteiten kunnen ontwikkelen. De inrichting is kindgericht door materiaal en kleurkeuze. Ook bij de inrichting houden we rekening met het gevoel van geborgenheid. Aandachtspunten hierbij zijn akoestiek, licht, kleur en indeling van de ruimte.

Mogelijkheid tot wennen in de opvolggroep wordt geboden en vooraf besproken met ouders en vastgelegd in het kind dossier. Het kind gaat vanaf twee weken voor zijn/haar verjaardag minimaal twee dagdelen wennen op de volgende groep. De verjaardag wordt op de stamgroep gevierd, waarna het kind in de eerste week na zijn/haar verjaardag over gaat naar de volgende groep. Collega's zorgen voor een warme overdracht. Ouders krijgen een afsluitend gesprek op de stamgroep en een start (talent) gesprek op de volgende groep. Daarnaast zijn ouders op de hoogte dat wij incidenteel, wanneer het rooster dit van ons vraagt, het kind overbrengen naar de volgende groep (Oranje naar Blauw, Blauw naar Groen of Groen naar Blauw). Te allen tijde is er een PM-er aanwezig die bekend is bij het kind (PM-ers worden op alle groepen ingezet en zijn met alle kinderen bekend, wij maken geen gebruik van invalkrachten).

We brengen kinderen in contact met de natuur en verbinden de Hofferie met de wereld van thuis. Bijvoorbeeld door kinderen foto's of dingen van thuis mee te laten brengen. We stemmen af op diversiteit en zorgen voor multicultureel speelgoed en materiaal. De Hofferie biedt een bredere samenleving dan het gezin, waar kinderen in aanraking komen met andere aspecten van de cultuur en de diversiteit die onze samenleving kenmerkt. (Extra vermelding: <http://www.veldwerknederland.nl/>, literatuur 'Horen en zien, ruiken, voelen en proeven' van Annet Weterings, beschrijving rol pedagogisch medewerker.)

Elk voorjaar creëren wij zowel op de groep als in onze buitenruimte plek voor het zaaien, poten en verzorgen van planten en gewassen. Spelenderwijs kunnen kinderen zien, voelen en ruiken hoe een plantje groeit. Hierbij vinden wij het belangrijk dat de kinderen hun zintuigen (leren) gebruiken. Ik zie met mijn ogen, ik voel met mijn handen en voeten, ik ruik met mijn neus. Deze werkwijze ligt nauw samen met onze visie en het intensief

taalontwikkelingsprogramma (VVE). Naast de cognitieve en fysieke ontwikkeling erkennen wij een derde (energetische) ontwikkelingslijn bij kinderen. In bijlage 1 gaan wij hier verder op in.

Bij ons Kindcentrum behoort een buitenruimte die is ingericht op de behoeften van peuters. Deze beschikt over een glij/klim toestel, voldoende ruimte om te bewegen en te fietsen,

zandbak en een speelhuis. Deze afgeschermdde buitenruimte is alleen beschikbaar voor de kinderen van KC. Hofferie.

3.5 De groep

Kinderen hebben ruimte nodig om zich te kunnen ontwikkelen en ontplooien. We leren hen keuzes maken en geven gelegenheid om nieuwe dingen uit te proberen. Kinderen mogen fouten maken, van herhaling en fouten maken leren mensen ("geen glans zonder wrijving"). We laten kinderen zelf creatief zijn, het proces is daarbij belangrijker dan het resultaat. We willen met elk kind contact hebben en binding aangaan. We zijn betrouwbaar voor de kinderen, ons bewust van de belangrijke rol die we in hun leven spelen en de hechting die het kind voelt. Als kinderen hier behoefte aan hebben wordt er ook geknuffeld. Samen spelen en delen is belangrijk, we leren kinderen hoe ze dit kunnen doen en werken aan het ontwikkelen van sociale competenties. We zorgen voor de aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten, zodat de kinderen gevoelens van verbondenheid en sociale verantwoordelijkheid ontwikkelen. We streven naar een zo groot mogelijke stabiliteit bij het samenstellen van groepen.

We gaan uit van zelfredzaamheid en geven kinderen gepaste verantwoordelijkheid.

We koesteren en prijzen zelfstandigheid en werken eraan door het kind inzicht te geven in de consequenties van zijn gedrag of handelen.

Een kind is een uniek individu, dat deel uitmaakt van de groep en daarin zijn eigen inbreng heeft. Er zijn veel manieren waarop kinderen zich kunnen uiten (honderd talen) en dingen kunnen leren. We zijn flexibel en sluiten aan bij het kind, maar verliezen daarbij ons doel niet uit het oog. We leren het kind die vaardigheden die het nodig heeft om goed voorbereid naar de basisschool te gaan.

Binnen de reguliere kinderopvanggroepen (blauw en groen) bieden we de mogelijkheid van VVE aan.

Dagritme voorschool met geïntegreerd VVE-aanbod:

VVE-programma tijden zijn van 8.45 – 11.15 uur en van 13.00 – 15.30 uur.

Tijd	Activiteit
7:30- 8.30uur	Start van kinderopvang dagdeel

8:45 uur	Start OGW : VVE programma specifiek
9.00 – 10.00 uur	Activiteiten/ vrij spel/ tutoren
10.00 – 10.15	Opruimen en kring
10.15 – 10.30 uur	Fruit eten en sap drinken
10.30 – 11.00 uur	Vrij spel/ buiten spelen
11.00 – 11.15 uur	Kring - afsluiten ochtend
11.15 uur	Ouders komen binnen; overdracht
	Middag programma idem

Tijdens de breng- en haalmomenten wordt gezorgd voor de overdracht. Naderhand, in de tijd dat er geen kinderen aanwezig zijn informeren de PM-ers elkaar, zodat elke PM-er goed op de hoogte is van elk kind, belangrijke informatie wordt geborgd in persoonlijk individueel kind dossier.

3.6 De VVE methode Uk & Puk

De peuterleeftijd is een belangrijke periode in de taalontwikkeling van kinderen. Op ons Kindcentrum wordt gewerkt met de VVE methode Uk & Puk. Dit intensieve taalprogramma richt zich op vier domeinen, naast de taalontwikkeling is er in ieder thema ruim aandacht voor de ontluikende rekenontwikkeling, de motorische ontwikkeling en de sociaal/emotionele ontwikkeling. De ontwikkeling van ieder individueel kind wordt gevolgd door en geregistreerd in een kind volgsysteem; Kijk op ontwikkeling. (uitgegeven door de SLO)

In nauwe samenwerking met onze IKC partners heeft Kindcentrum Hofferie samen met de VVE coach van de gemeente Enschede, inmiddels de SLO leerlijnen doorvertaald en ontwikkeld voor het jonge kind in de voorschoolse situatie. Rekenen en taal zijn reeds geïmplementeerd, aandacht vraagt nog de spelontwikkeling: spelend leren en de leerlijnen voor NT2 kindjes.

Er werken alleen gecertificeerde medewerksters (geschoold voor erkend VVE – programma Uk & Puk) op de groep. Bovendien hebben alle medewerkster hun 3-F en Cito certificaat behaald in 2015.

Uitgebreide informatie over de VVE-methodiek kunt u terugvinden in ons separate VVE protocol.

De VVE-indicatie en verwijzing wordt afgegeven door de jeugdgezondheidsdienst van de GGD volgens hiervoor vastgestelde richtlijnen en criteria.

Kinderen met een VVE-indicatie komen vier dagdelen van 2,5 uur naar het Kindcentrum (104 uur per jaar).

Ons Kindcentrum beschikt over een VVE-coördinator die verantwoordelijk is voor beleid, afstemming en uitwerking op het gebied van VVE. Per 1 oktober 2013 is een door de gemeente aangestelde VVE en OGW-coach werkzaam in ons Kindcentrum. Zij heeft een adviserende en coachende rol richting de PM-ers, om gemeenschappelijk zorg te dragen voor een optimale implementatie van het opbrengstgericht werken, de doorgaande leerlijn en de ouderparticipatie. Per 1 februari 2015 is er een externe hbo-coach boven formatief, de peutergroepen ondersteunen. Haar taak is specifiek gericht om opbrengsten te vergroten en vaardigheidsscores optimaal te halen. De VVE coach en de HBO-er boven formatief zijn enkele uren per week lijfelijk op de peutergroepen aanwezig en sluiten aan tijdens de teamoverleggen.

De Hofferie heeft in 2013 alle PM-ers binnen haar organisatie laten deelnemen aan de scholing "Effectief benutten VVE".

In deze nascholing kwamen de onderwerpen aan bod

1. Doorgaande leerlijn,
2. Effectief en pedagogisch handelen,
3. Ontwikkeling, begeleiding en zorg,
4. Kwaliteitszorg en
5. Ouderbetrokkenheid

Door het creëren van de werkgroep 'Doorgaande leerlijn' stemmen wij ons aanbod optimaal af met alle betrokken organisaties binnen ons IKC. Speerpunten binnen IKC zijn de leerlijnen die gesteld zijn voor het basisonderwijs (SLO doelen) en het pedagogisch en didactisch handelen.

3.7 Ouderparticipatie

Ouders zijn belangrijke partners van de pedagogisch medewerkster. De methode Uk & Puk is een opbrengstgericht taalprogramma dat wij gebruiken als kapstok voor het dagprogramma, waarin activiteiten op het Kindcentrum worden aangeboden, maar waarbij ook activiteiten aangeboden worden die ouders thuis kunnen/moeten doen met hun kinderen. Door middel van ouderactiviteiten stimuleren de ouders de ontwikkeling van hun kind. Het programma 'Uk & Puk thuis' biedt activiteiten aan die ouders thuis met hun kinderen kunnen uitvoeren. Deze activiteiten sluiten nauw aan bij de thema's van Uk & Puk. Wij voorzien de ouders bij de start van elk nieuw thema (5-wekelijks) van een themablad dat per leeftijdscategorie en ontwikkelingsniveau wordt verstrekt, waar een stuk achtergrondinformatie en activiteiten staan beschreven.

Wij sluiten met de ouders van het VVE geïndiceerde kind(eren) vooraf een contract, waarmee zij instemmen met een actieve rol in het VVE-traject van hun zoon/dochter. Verder is in dit contract opgenomen dat het kind tenminste één jaar ononderbroken deelneemt aan het VVE-programma om de continuïteit te waarborgen. Daarnaast stemmen de ouders middels dit contract in met de warme overdracht en de uitwisseling van gegevens met de basisschool.

Tussentijdse evaluatiegesprekken over de voortgang in de ontwikkeling van het kind en de aanwezigheid van de ouders bij de warme overdracht worden hierin eveneens

geborgd. We maken met de verschillende (door ouders gekozen) basisscholen de afspraak tijdens de warme overdracht, dat een terugkoppeling na drie maanden zeer wenselijk is. Dit wordt middels een handtekening bekrachtigd door zowel ouders, basisschool als Kindcentrum Hofferie.

Inmiddels heeft IKC Lumen (waar KC Hofferie onderdeel van uitmaakt) een gezamenlijk ouderbeleidsplan geschreven. Speerpunten binnen dit beleid zijn: vraag gestuurd werken en ouders meenemen in de directe ontwikkelingsstimulering van hun kinderen. Ouders moeten opnieuw eigenaar worden van hun eigen opvoeding. Regelmatige ouderbijeenkomsten en Triple P/ PBS-avonden zijn onderdeel van dit beleidsplan. Dit beleidsplan geldt voor alle kinderen en ouders van Kindcentrum Hofferie, iedereen binnen Enschede kan van hetzelfde aanbod gebruik maken.

In 2016 hebben PM-ers die op de peutergroep werken een cursus 'VVE thuis' gevolgd. Deze cursus is een extra aanvulling op het VVE-programma Uk& Puk en geeft de PM-ers handvaten hoe zij, de ouders die daar behoefte aan hebben extra ondersteuning kunnen bieden in de thuis situatie, specifiek om de taalontwikkeling te bevorderen.

3.8 Registreren, observeren, toetsen

Naast de methodiek Uk & Puk werken wij met een volgsysteem en observatielijsten van SLO. De aanwezigheid van de kinderen wordt iedere week nauwkeurig geregistreerd. De periodieke verzameling en vastlegging van ontwikkelingsgegevens vindt plaats bij: 24 maand (talentgesprek met ouders), 36 maand, 42 maand, 47 maand.

De drie uitgangspunten waarom wij kinderen observeren zijn; doelgericht ingrijpen in interactie/spel, stadium van de taalontwikkeling vaststellen en vorderingen bijhouden. Door de verschillende observatiemomenten met elkaar te vergelijken kan een pedagogisch medewerker bepalen of er voldoende vooruitgang zit in de taalontwikkeling, rekenontwikkeling, motorische ontwikkeling en sociaal- emotionele ontwikkeling en aan welke ontwikkelingsgebieden eventueel extra aandacht moet worden besteed. Bovendien vormen de ingevulde observatielijsten een belangrijk aanknopingspunt voor de bespreking tussen PM-er en ouder, collega's die met dezelfde kinderen werken, maar ook op het moment dat een kind overgaat naar de basisschool.

Toetsen

De ontwikkelingsdomeinen taal en rekenen/ordenen worden met de Cito getoetst. Alle kinderen worden getoetst met het Cito-toets systeem op de leeftijd van 3 jaar en 3 jaar en elf maanden. Daarnaast worden de kinderen met een VVE-indicatie ook getoetst bij 3 jaar en zes maanden.

Verslaglegging van deze toets momenten, de resultaten van de toets en daaropvolgende oudergesprekken plus vervolg evaluatiemomenten worden geregistreerd in een separaat individueel VVE kind dossier. De IB-er legt de toets resultaten vast in het LOVS-programma. Deze resultaten vormen uitgangspunten voor de individuele doelen van de kinderen.

In bijlage 3 is de procedure rondom het toetsen terug te vinden.

Warme overdracht

Vanuit het voorschoolse educatieprogramma wordt er voor zowel peuters als kinderen met een VVE indicatie een (verplichte) warme overdracht naar de basisschool aangeboden en is in een protocol vastgelegd. Er wordt gebruikt gemaakt van het overdrachtsformulier 'kijk op ontwikkeling'. Bij de overdracht is er persoonlijk contact tussen de pedagogisch medewerker van het KDV/peuterzaal en de leerkracht van de basisschool en de ouders. Doel is de school te informeren over de ontwikkeling en de leefsituatie van het kind zodat de basisschool zorgvuldig kan aansluiten bij de pedagogische en didactische zorgbehoefte van het kind. Om ouders actief te betrekken bij de warme overdracht tekenen wij bij aanvang van het VVE-traject een contract met ouders waarin verwachtingen en afspraken worden besproken en vastgesteld.

Voor zowel de 'Warme overdracht' als het gehele geboden VVE-programma zijn separate protocollen vastgesteld.

In de bijlage van dit pedagogisch beleidsplan is ons protocol en handelingsplan rondom de warme overdracht opgenomen.

3.9 Beweegkriebelen

Beweegkriebelen is een programma dat met name de fysieke ontwikkeling stimuleert, maar waarbij ook een deel van de andere ontwikkelingsgebieden in meegepakt worden.

Beweegkriebelen gaat over bewegen met jonge kinderen, over een actieve leefstijl en over het aanbieden van beweegmogelijkheden. (bron: <http://www.beweegkriebels.nl/> en <http://www.nisb.nl/>)

Naast zorg voor de cognitieve en fysieke ontwikkeling is er uiteraard een vastliggende structuur van de opvang dag: vaste activiteiten op vaste momenten bieden het kind zekerheid en structuur. Ook vaste rituelen zijn hier onderdeel van zoals bij de maaltijd een liedje, het slapen gaan, een verjaardag vieren, een nieuwe groepsgenoot welkom heten. Daarnaast biedt het programma ruimte voor het kiezen van eigen activiteiten en/of wel/niet mee doen met de groep.

Als een thema aansluit bij activiteiten die plaatsvinden buiten de locatie, bijv: nationale voorleesochtend in de bibliotheek, de kinderboerderij of theater, peutersportochtend, zullen

wij altijd in direct overleg en na toestemming van de ouders, deze mogelijkheden benutten. Als een thema uitnodigt om zelf activiteiten te organiseren buiten de locatie (bv: gezamenlijk een ijsje eten, een boodschap doen in de supermarkt) zullen wij ook altijd na overleg en toestemming van de ouders deze kans pakken.

De pm-er biedt het kind steun bij activiteiten door

- actief optreden, passief bewaken, voelbare aanwezigheid
- uitdagen en stimuleren tot grensverkenning
- troostend, helpend, bevestigend
- sensitieve houding
- alertheid op restrictieve (beperkend, stoppend) houdingen

HOOFDSTUK 4: DE INTAKEPROCEDURE

4.1 Organisatiebeleid

Aanmelding, intake en plaatsing gebeurt volgens de daarvoor vastgestelde procedure; eerste gesprek, tweede gesprek, proef moment. De intakeprocedure ligt vast in een stappenplan, deze is ter inzage aanwezig op de locatie.

Er wordt gewerkt conform de eisen die de brandweer, GGD, wet Kinderopvang en Wet OKE en gemeente stellen. Een afschrift van het inspectierapport wordt op een voor ouders en personeel toegankelijke plaats gelegd. Er is een geldig reglement. De Nederlandse taal is de voertaal.

4.2 De intakeprocedure

Ouders kunnen hun kind(eren) aanmelden via de website (www.Hofferie.nl) of ze kunnen telefonisch een afspraak maken met de locatiemanager.

Na aanmelding volgt een kennismakingsgesprek, waarin wordt besproken wat de Hofferie biedt en wat de opvangmogelijkheden zijn. In dit gesprek worden ook afspraken gemaakt met betrekking tot wendagen, intakegesprek op de groep, contract etc.

Kinderen komen één tot twee keer wennen op de groep alvorens het contract ingaat. De kinderen kunnen dan wennen aan de PM-ers, de kinderen en de omgeving. Ouders kunnen persoonlijke informatie delen en meekijken op de groep. Dan worden de verschillende punten besproken zoals het dagritme van de groep, het dagritme van het kind, huisregels, bijzonderheden (formulier buikslapen), etc.

4.3 Het contract

De manager logistiek is verantwoordelijk voor het opstellen van de contracten.

Een kinderopvangcontract is afhankelijk van de gewenste opvanguren tussen 7.00 uur en 18.30 uur, vijf dagen per week, 52 weken per jaar. De uren betreffende kinderdagopvang kunnen dermate flexibel worden afgenomen. Ouders leveren via een vast emailadres: roosters@hofferie.nl een persoonlijk rooster aan.

Voor onze specifieke manier van werken rondom opvanguren verwijzen wij graag naar de informatiebrochure voor ouders, deze is tevens terug te vinden op onze website; www.hofferie.nl.

Een peuterspeelzaal arrangement bestaat twee opvangmomenten van 2,5 uur een VVE arrangement bestaat vier 4 x 2,5 uur per week. Een ochtenddeel duurt van 8:45 – 11.15 uur en een middagdeel van 13.00 – 15.30 uur. Voor meer informatie over een peuterspeelzaalplaats kunnen ouders contact opnemen met onze locatiemanager.

HOOFDSTUK 5: OUDERS

5.1 Participatie van ouders

Binnen ons Kindcentrum willen wij ouders en pedagogisch medewerkers bij elkaar betrekken, de voorwaarden scheppen waardoor ouders en pedagogisch medewerkers daadwerkelijk partners en bondgenoten kunnen zijn in het belang van het kind. Ouders zijn verschillend en hebben ook verschillende behoeften en mogelijkheden als het gaat om betrokkenheid bij de peutergroep en kinderopvang. Daarom onderscheiden we in het beleid met betrekking tot ouderparticipatie vier vormen: meeleven, meedoen, meedenken en meebeslissen. Voor ouders met VVE geïndiceerde kinderen hebben we afgestemd beleid gemaakt. Ouders tekenen een contract en worden nauw betrokken bij de ontwikkeling van hun kind. Ouders met een specifieke hulpvraag die doorverwijzing behoeft richting passende externe instanties, worden door de IB-er 0-4 jaar gemonitord, begeleid en per casus wordt e.e.a. vastgelegd in daartoe bestemde monitor. Deze monitor krijgt ook een stedelijk karakter in 2016. Zie ouderbeleidsplan Lumen/ VVE protocol.

5.2 Inspanningsverplichting ouders

Door het tekenen van het VVE-contract tussen ouders en aanbiedende instelling (Kindcentrum Hofferie) hebben ouders de verplichting om hun kind 10 uur per week (minimaal 104 uur per jaar) deel te laten nemen aan het VVE- programma.

Als Kindcentrum Hofferie/ IKC Lumen hebben wij als uitgangspunt: een positieve/ pro-actieve benadering. Onze inspanningsverplichting vindt plaats aan de voorkant van het proces. Dit geven wij vorm door goede uitgebreide voorlichting, heldere intake, plannen van een wemoment en het tekenen van een contract. Ouders zijn bij de start van het traject bewust en volledig op de hoogte van de inspanningsverplichtingen rondom VVE. Mocht er onverhoopt de situatie ontstaan (welke wij monitoren door aanwezigheidsregistratie) dat kinderen gedurende langere periode afwezig zijn en wij dit vooraf niet weten start de volgende procedure:

stap	Wanneer	Actie
1	Bij afwezigheid van 1 week (zonder kennisgeving)	Telefonisch contact door PM-er met ouder
2	Bij afwezigheid van 2 weken (zonder kennisgeving)	Telefonisch contact door IB-er met ouder
3	Bij afwezigheid (zonder kennisgeving) van 4 weken of langer	Gesprek plannen met ouder op locatie (IB-er en PM-er) of bij ouder thuis.
4	Bij herhaald niet reageren op bovenstaande stappen	Schriftelijk verzoek tot melden bij organisatie
5	Bij geen kennisgeving na schriftelijk verzoek (n twee maanden)	Met kennisgeving contract ontbinden

5.3 De oudercommissie

Er is een oudercommissie die uit minimaal 3 leden bestaat en een reglement heeft opgesteld. Het reglement omvat regels omtrent het aantal leden, de wijze van kiezen van de leden en de zittingsduur. Het reglement wordt vastgesteld en uitsluitend gewijzigd na instemming van de oudercommissie. De oudercommissie bepaalt haar eigen werkwijze en wordt door de organisaties in staat gesteld om advies uit te brengen over voorgenomen besluiten omtrent de in de Wet Kinderopvang genoemde onderwerpen. De Hofferie heeft in afstemming met de oudercommissie een vaste agenda bepaald waarin de door de GGD geïnspecteerde domeinen de leidraad vormen. De organisatie verstrekt de oudercommissie tijdig en desgevraagd schriftelijk alle informatie die deze voor de vervulling van haar taak redelijkerwijs nodig heeft. Van een gevraagd advies van de

oudercommissie wordt alleen afgeweken indien de organisaties schriftelijk en gemotiveerd hebben aangegeven dat het belang van de kinderopvang zich tegen het advies verzet. De oudercommissie wordt ook in de gelegenheid gesteld om ongevraagd te adviseren over de in de wet genoemde onderwerpen. Ouders worden ondersteund bij de opvoeding en de begeleiding van de ontwikkeling van hun kind. Er wordt jaarlijks met ouders gesproken over de ontwikkeling van het kind en bij zorgen wordt intensief met hen overlegd.

Bij plaatsing ontvangen de ouders een oudermap met uitgebreide informatie, het reglement en de klachtenregeling.

HOOFDSTUK 6: VEILIGHEID EN GEZONDHEID

Veiligheid en gezondheid

Er zijn Risico-inventarisaties Veiligheid en Gezondheid van maximaal een jaar oud, betreffende de actuele situatie en een plan van aanpak waarin is aangegeven welke maatregelen op welk moment worden genomen in verband met de risico's en de samenhang tussen de risico's en de maatregelen. Er is een registratie van ongevallen, waarbij per ongeval de aard en plaats van het ongeval, de leeftijd van het kind, de datum van het ongeval en een overzicht van te treffen maatregelen worden vermeld.

De Hofferie hanteert een Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, die voldoet aan de wettelijke eisen. De beroepskrachten kennen de inhoud van de meldcode en handelen hiernaar.

De PM-ers van de Hofferie hebben een EHBO en BHV certificaat en voldoen aan de eisen voor de geldigheidsduur van de certificaten. Verder zijn er op de groep protocollen aanwezig met betrekking op wiegendood, borst- en flesvoeding, hygiëne, veiligheid en gezondheid.

HOOFDSTUK 7: EXTRA INFORMATIE

7.1 Financieel beleid

KC Hofferie heeft een eigen werkbudget voor activiteiten, vervanging van kleine materialen, feesten, etc. Daarnaast zijn er o.a. budgetten voor inventaris, materiaal, PR en deskundigheidsbevordering.

Voor de aan VVE geïndiceerde kinderen gekoppelde subsidies wordt maandelijks verantwoording afgelegd bij de gemeente Enschede.

7.2 Extern beleid

De ontwikkelingen in de samenleving, in wet en regelgeving en in de kinderopvangbranche worden oplettend gevolgd. Daarbij houdt Kindcentrum Hofferie stevig vast aan de eigen pedagogische koers en het streven naar kwaliteit en stabiliteit voor kinderen, ouders en pedagogisch medewerkers.

De samenwerkende organisaties maken deel uit van stedelijke, provinciale en landelijke netwerken.

7.3 IKC/Lumen Velve Lindenhof

De Hofferie maakt deel uit van IKC Lumen- Velve Lindenhof, en sluit met haar thema's hierbij aan. Er wordt bovendien nauw samengewerkt met ketenpartners in de wijk, waardoor er korte lijnen zijn voor overleg en een duidelijk op elkaar afgestemd aanbod in de wijk ontstaat waarin ouders en kinderen zich kunnen herkennen.

Belangrijke ketenpartners voor KC Hofferie zijn onder andere:

- IKC partners, KBS De Kubus en OBS De Uitvinding en het LOES loket;
- Zorg (CJG, GGD,);
- Alifa- breed (bv. kinderwerk en welzijn);
- Gemeentelijke sociale dienst, voor afstemming voor participatie maatregelen voor ouders.

In 2015 is de zorgroute binnen de wijk vormgegeven in een zorgpiramide. Hiervoor onderhouden wij warme contacten met de wijkcoach, jeugd verpleegkundige, IB-ers van de scholen en de IB-er voorschool.

De IB-er voorschool is gekoppeld aan de Hofferie.

Zij ondersteunt de PM-ers bij specifieke zorgvragen.

Passend in Velve Lindenhof als herstructureringswijk

In het 'Wijk Actie Plan Velve-Lindenhof' zijn maatregelen voor de herstructurering van de wijk geformuleerd. Daarbij gaat het zowel om maatregelen in de fysieke sfeer zoals het herstructureren van woningen en de woonomgeving, als om maatregelen op sociaal, veiligheids- en economisch gebied.

De doelstelling is:

- Een leefbare wijk die als geheel beter scoort op het fysieke, sociale, veiligheids- en economische domein;
- Kansen bieden voor bewoners van Velve-Lindenhof op de sociaal maatschappelijke ladder.

Juist in de sociale sfeer kan De Hofferie in Velve-Lindenhof een goed aanbod zijn voor Ouders en kinderen in de wijk. Opvoedingsondersteuning gecombineerd met opvang en een gericht educatief aanbod kan kinderen en ouders ondersteunen bij het opgroeien en opvoeden en tevens een kans zijn voor participatie op de arbeidsmarkt.

BIJLAGE 1: ONTWIKKELINGSLIJN KINDEREN

“Ze ontwikkelen op alle fronten, maar met een sterkere zielenimpuls en daardoor extra sterke motivatie en inspiratie”.

(bronvermelding: Drs. Aris Otzen. Een stroom van liefde.)

Als we een kind vanaf de geboorte voluit schouwen kunnen we een drietal ontwikkelingsstadia onderscheiden. Naast de cognitieve- en de fysieke ontwikkeling is er nog een derde belangrijke ontwikkeling te benoemen. De energetische ontwikkeling, de bewustwording van een kind. Als er geen aandacht en oog is voor deze groei, of om welke reden dan ook geen ruimte is voor deze belangrijke ontwikkeling, zullen er blokkades optreden die de groei en ontwikkeling van het kind ernstig kunnen stagneren of belemmeren. Ons doel en tevens wens voor Lumen is dat we met kennis, respect, aandacht en vertrouwen de energetische ontwikkeling van het kind gaan begeleiden, naast de cognitieve ontwikkeling middels: VVE en de fysieke ontwikkeling middels: Beweegkriebels.

De ontwikkeling van de eerste vier fases vindt plaats in de eerste vier levensjaren, de doelgroep van het Lumen.

De eerste ontwikkelingsfase is de laatste drie maanden van de zwangerschap tot de leeftijd van een jaar. Als dit energiepunt zich goed ontwikkelt, zal een kind gezond, energiek en geaard zijn. Het zal een gevoel van basisveiligheid en basisvertrouwen opbouwen.

Is dit energiepunt te gesloten zal een kind angsten ontwikkelen, ongedisciplineerd worden, angst voor tekort ontwikkelen. Wordt dit energiepunt over gestimuleerd dan zal dit overgewicht en hebzucht in de hand werken, vermoeidheid en zwaarmoedigheid kunnen ontwikkelen.

Kinderen leren **GRONDEN**: gerichte aandacht, bewust knuffelen, voeten aandacht, waterspel, kleuren van de aarde, muziek, snoezelen, enz.

De tweede ontwikkelingsfase is vanaf een half jaar tot twee jaar. Als dit energiepunt zich goed ontwikkelt, zal een kind in verbinding zijn met gevoel en lichaam, gezonde grenzen kunnen stellen, kunnen koesteren en intimiteit verdragen en aangaan. Is dit energiepunt te gesloten wordt een kind star, niet verbonden met gevoel, moeite met sociale contacten. Wordt dit energiepunt over gestimuleerd werk je afhankelijkheid en manipulatief gedrag in de hand, afhankelijkheid en over-emotioneel.

Kinderen leren **EMOTIE**: gerichte beweegkriebel oefeningen die de doorstroming bevorderen van kruin tot aan de tenen, met name rond de heupen. Hoepels, ballen, muziek, rollen als kroketjes!

De derde ontwikkelingsfase is van 1,5 tot vier jaar. Als dit energiepunt zich goed ontwikkelt, zal een kind eigenwaarde, verantwoordelijkheid en zelfvertrouwen ontwikkelen. Het werkwoord willen is belangrijk in deze fase. Is dit energiepunt te gesloten wordt een kind passief, zal het weinig eigenwaarde ontwikkelen, weinig energie hebben en zelfs slachtoffergedrag kunnen gaan vertonen. Wordt dit energiepunt over gestimuleerd werk je agressie, koppigheid, autoritair gedrag in de hand.

Kinderen leren **IK WIL**: hardloop oefeningen, kinderen die op tenen lopen zijn slecht geaard, als kinderen praten met hun eigen naam voorop, in plaats van ik.

De vierde ontwikkelingsfase is vanaf drie en een half tot zeven jaar. Als dit energiepunt zich goed ontwikkelt, zal een kind liefdevol, empathisch, evenwichtig zijn. Is dit energiepunt te

gesloten wordt een kind eenzaam, kritisch, kil, en krijgt angst voor verbinding in relaties. Wordt dit energiepunt over gestimuleerd werk je jaloezie, afhankelijkheid in de hand en zal een kind sneller over zijn eigen grens laten gaan.

Kinderen leren **LIEFDE**: beweegkriebelen: windmolen, snoezelen, VVE opdrachten, voeding, natuur.

Bijlage 2: Protocol Warme overdracht Kindcentrum Hofferie/IKC Lumen

Doel van het protocol warme overdracht

In dit protocol zijn de afspraken en werkwijze met betrekking tot de warme overdracht van voorschoolse voorziening naar de basisscholen in IKC Lumen in het bijzonder en naar alle basisscholen in het algemeen. Met dit protocol willen we komen tot een eenduidige werkwijze (IKC breed) en een warme overdracht als onderdeel van de doorgaande lijn. De warme overdracht is essentieel om goed aan te kunnen sluiten op de ontwikkeling van het individuele kind.

Doelgroep

De in dit protocol beschreven werkwijze rond de warme overdracht wordt in alle instellingen die deel uitmaken van IKC Lumen gehanteerd, alle medewerkers werken op deze wijze. Alle medewerkers zijn verplicht om meteen naar de aangeboden informatie te handelen. De werkwijze geldt voor alle kinderen die deel uitmaken van Kindcentrum Hofferie en IKC Lumen.

Toelichting begrippen en beleidskader

Onder warme overdracht verstaan we de persoonlijke overdracht van gegevens omtrent de ontwikkeling en bijzonderheden van het kind. Dit gebeurt in een driehoeksgesprek met een ouder, een PM en de leerkracht groep 1/2 (of IB-er) bij de overgang van voor- naar vroegschool .

De overdracht vindt plaats in het kader van de doorgaande ontwikkelings- en begeleidingslijn in het IKC.

De voorwaardelijke onderdelen en gewenste werkwijze van de warme overdracht, zijn aangegeven in het Inspectiekader van het ministerie van onderwijs en in het stroomdiagram dat in de stuurgroep IKC-VVE door de schoolbesturen, directies kinderopvang en gemeente Enschede is vastgesteld. Een goede overdracht van de juiste informatie is van groot belang om te kunnen voldoen aan het wettelijk vastgelegd kader: binnen 10 weken nadat de kleuters op school komen, moeten de leerkrachten van de basisschool, een passend onderwijsaanbod bieden.

Overdrachtsformulier

Bij Kindcentrum Hofferie/IKC Lumen wordt gebruik gemaakt van het overdrachtsformulier "Van Observatie naar Overdracht" (bijlage 3), dat onderdeel uitmaakt van het Kind-volgsysteem 'Kijk op Ontwikkeling'.

In het overdrachtsformulier zijn in december 2015 ook de toets-resultaten van alle kinderen (VVE geïndiceerde kinderen en niet geïndiceerde kinderen) opgenomen. Daarnaast is het overdrachtsformulier doorontwikkeld; de leerlijnen van SLO en het originele overdrachtsformulier zijn samengevoegd tot één werkdocument. Deze is ook besproken binnen de werkgroep 'doorgaande leerlijn' waar samengewerkt wordt met de IB-ers en leerkrachten van de onderbouw.

Werkwijze overdracht IKC Velve-Lindenhof

Procedure

- Bij de aanmelding / intake wordt de overdracht onder de aandacht gebracht, zodat de ouders weten dat dit de werkwijze is binnen IKC Velve-Lindenhof.

- Voor kinderen met een VVE indicatie hanteren we een contract met ouders waarin de gemeentelijke voorwaarden zijn vastgelegd. (zie bijlage 3) Een warme overdracht is verplicht.
- Voor kinderen zonder VVE indicatie streven we naar een warme overdracht, is echter niet verplicht.

Kindvolgsysteem

Het warme overdrachtsformulier wordt door de PM-ers ingevuld aan de hand van het kindvolgsysteem (kijk op ontwikkeling van de SLO) dat gedurende een periode van 2 jaar is ingevuld op de volgende momenten:

24 maanden – 36 maanden – 42 maanden – 47 maanden (leeftijdsgebonden)

Overdracht in 4 stappen :

Procedure

- Bij de aanmelding / intake wordt de overdracht onder de aandacht gebracht, zodat de ouders weten dat dit de werkwijze is van Kindcentrum Hofferie, ook binnen IKC Lumen.
- Voor kinderen met een VVE indicatie hanteren we een contract met ouders waarin de gemeentelijke voorwaarden zijn vastgelegd. (zie bijlage 3) Een warme overdracht is verplicht, door het zetten van de handtekening tijdens aanmelding geeft ouder automatisch toestemming voor warme overdracht.
- Voor kinderen zonder VVE indicatie streven we naar een warme overdracht, is echter niet verplicht.

3.6 jaar

Kind wordt getoetst (CITO). In gesprek met ouders worden de toetsresultaten besproken. Daarnaast wordt er specifiek bevraagd op schoolkeuze. Bij zorg rondom kind wordt contact gelegd door IB-er met ontvangende basisschool om af te stemmen over de te lopen route. Wanneer school niet bekend is wordt er direct contact gelegd met het Steunpunt Onderwijs (altijd in overleg met ouders).

3.9 jaar (12 weken voordat het kind 4 jaar wordt)

De PM overlegt met de ouder of de ouder zelf of samen met de PM een afspraak maakt met een leerkracht van de door ouders gekozen basisschool, voor de warme overdracht. De PM (mentor) vraagt persoonlijk aan ouders voor welke school ze hebben gekozen en legt deze afspraak vast.

10 – 12 weken voordat het kind 4 jaar wordt

De PM schrijft het warme overdrachtsverslag. Er vindt altijd een mondelinge overdracht plaats voor elk kind in een driehoeksgesprek, waarbij ouders, leerkracht (IB-er) en PM aanwezig zijn. Het kind begint vanaf zijn 4^e verjaardag op school. De beleidsmedewerker VVE stuurt het overdrachtsverslag (digitaal) naar de leerkracht via een centraal emailadres: roosters@oostriet.info .
 Leerkracht leest het formulier van observatie naar overdracht voorafgaand aan het overdrachtsgesprek. De PM neemt het verslag in drievoud mee (formulier "Van observatie naar overdracht").
 Tijdens de warme overdracht maken de PM en leerkracht een afspraak wanneer de leerkracht terugkoppelt.

Tijdens het gesprek

Na afloop van het warme overdrachts gesprek op de basisschool wordt het formulier uit het verslag ondertekend door ouders, PM-er en de leerkracht. Zowel de voor – als basisschool bewaard dit formulier gedurende 1 kalenderjaar.

4 weken voordat het kind 4 jaar wordt (3 jaar en 11 maanden)

De PM toetst het kind voor de laatste keer en geeft deze toets gegevens via de beleidsmedewerker VVE digitaal door aan de leerkracht. De leerkracht voegt deze gegevens toe aan haar documentatie.

Bijlage 1: VVE Brief naar ouders

Betreft: VVE – Voor- en Vroegschoolse Educatie

Beste ouder(s)/verzorger(s),

Wat is VVE?

Het VVE programma besteedt extra aandacht aan de taalontwikkeling, maar ook aan de andere ontwikkelingsgebieden: rekenen, motorische,- en sociaal emotionele ontwikkeling. Vanaf twee jaar kunnen kinderen een VVE indicatie krijgen. Zij zijn op dat moment het meest gevoelig voor taalontwikkeling. Door de extra aandacht vanaf twee jaar, zal uw kind later beter presteren op school.

Voor wie is VVE bedoeld?

Het programma is bedoeld voor kinderen bij wie mogelijk de taalontwikkeling is vertraagd. Om een VVE indicatie te krijgen worden criteria gehanteerd. Op het consultatiebureau heeft de verpleegkundige /arts met u besproken of uw kind in aanmerking komt voor het VVE-programma.

Met de verwijsbrief van het consultatiebureau kunt u bij ons Kindcentrum terecht. Uw kind krijgt dan een plekje in één van onze VVE groepen. Deelname aan het VVE programma brengt voor zowel u als ouder(s), als voor ons als Kindcentrum enkele verplichtingen met zich mee.

Wat gebeurt er in een VVE groep?

De kinderen komen 4 dagdelen van 2,5 uur, per week bij elkaar. Twee pedagogisch medewerksters begeleiden en stimuleren de kinderen optimaal. Zij werken volgens de methode 'Uk & Puk' en daarbij worden de kinderen ook geobserveerd en getoetst. Zo krijgen zij een compleet beeld van de ontwikkeling van het kind en stemmen zij hun manier van benaderen op het individuele kind af. Samen spelen, zelfstandig een opdrachtje uitvoeren en plezier hebben in het ontdekken van nieuwe dingen, staan centraal. Ook is het belangrijk dat uw kind veel spreekt in en luistert naar de Nederlandse taal.

Als uw kind naar de basisschool gaat vindt er een warme overdracht plaats, om te zorgen voor een soepele overgang. In dit driehoeksgesprek worden ouders en de basisschool geïnformeerd over de afgelopen periode op de voorschool. Hierin komt aan bod welke ontwikkeling uw kind heeft doorgemaakt en wat eventuele aandachtspunten zijn. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de observaties en toetsingsgegevens.

Wat kost het?

Een VVE-groep kost niets extra! Ouders betalen de ouderbijdrage die berekend wordt volgens de tabel van de gemeente Enschede.

Waar?

Binnen Kindcentrum Hofferie bieden wij VVE aan alle kinderen met een VVE indicatie, afgegeven door het consultatiebureau. De gemeente stelt als voorwaarde om deel te kunnen nemen, dat u als ouders een contract tekent met een 5-tal afspraken. Wij verzoeken u deze te ondertekenen en terug te geven aan de pedagogisch medewerksters op de groep.

Alvast bedankt,
Locatiemanager, Kindcentrum Hofferie
Bijlage 2: Overeenkomst VVE/Kindcentrum Hofferie

Naam ouder(s):

Naam en geboortedatum kind:

Geplaatste groep:

Geplaatste dagdelen:

1. Mijn kind neemt deel (minimaal een jaar) aan het VVE programma
2. Mijn kind komt minimaal 4 dagdelen per week (2½ uur)
3. Er vindt van mijn kind een schriftelijke en mondelinge overdracht plaats naar de basisschool/andere opvang. (uiteeraard zien ouders de overdracht voor deze naar school gaat)
4. Ouder(s) zal/zullen (minimaal 3x per jaar) naar ouderbijeenkomsten gaan die in het teken van taalontwikkeling staan
5. Ouder(s) zal/zullen met behulp van aangereikte oefenspelletjes, thuis de taalontwikkeling stimuleren
6. Leerlijnen (halfjaarlijkse doelen) en themadoelen (6 weken) worden helder met u besproken en we verwachten van u optimale inzet om uw kind zo goed mogelijk te kunnen laten starten op de door u gekozen basisschool
7. Ouders kiezen bij voorkeur een basisschool binnen IKC Lumen.

Bij deze teken ik voor akkoord, datum:

Anita Oosterholt,
Locatiemanager

Ouder(s)

Bijlage 3: overdrachtsformulier

Van observatie naar overdracht

Tussen voorschoolse instelling en basisschool

Kindgegevens	
Voornaam	Thuis taal
Achternaam	Opvoeding tweetalig · Ja · Nee
Geslacht	Gezinssituatie:
Geboortedatum	- Woont bij
- Geboorteplaats	- Broers
- Geboorteland	- Zussen
Nationaliteit	- jongste/middelste/oudste kind
Gegevens peuterspeelzaal/ kinderdagverblijf	
Naam	Email
Adres	Ingevuld op/door
Telefoon	Inclusief toets gegevens · ja · · nee
Plaatsingsgegevens	
Vertrekgegevens	
Datum plaatsing	Datum vertrek
- aantal dagdelen per week	Reden:
Verwijzing VVE en waarom?	· · overgang naar basisschool/ naam school:
Gevolgd VVE programma	· · Verhuizing
Start en stop VVE	· · anders;
Medische bijzonderheden · · vaak ziek/hangerig/niet fit · · medicatie · · slechtziend/slechthorend · · allergieën · · Fysiotherapie* · · logopedie* · · ziekenhuisopnames*	· · Hulpverleners* · · anders; te weten: (bijv. Aanmelding zorgteam * Hoe vaak en hoe lang heeft deskundige het kind meegemaakt?
Algemene opmerkingen (geschiedenis kind/ scheiding/ zorgteam	Data terugkoppeling warme overdracht leerkracht naar PM-er:

Toestemming

Ouder(s)/verzorger(s) zijn bekend met dit formulier en geven toestemming voor de doorgave van informatie aan de basisschool

Naam

Handtekening

Medewerker organisatie kinderopvang/peuteropvang is bekend met dit formulier en draagt zorg voor de doorgave van informatie aan de basisschool

Naam

Handtekening

Medewerker basisschool is bekend met dit formulier en draagt zorg voor een terugkoppeling na 3 maanden aan de kinderopvang/peuteropvang over de ontwikkeling van het kind op school.

Naam

Handtekening

Datum terugkoppeling:

Handtekening

Gesprek heeft plaatsgevonden op

datum:.....

Basisschool:.....

Handtekening

Ouders.....

Hofferie.....

Leerkracht.....

Ouderbetrokkenheid

Ouderbetrokkenheid:

Redzaamheid

notatiewijze:

- ... aspect is nog niet in ontwikkeling / nee
- ... aspect begint zich te ontwikkelen / in geringe mate
- ... aspect is nog in ontwikkeling / in redelijke mate
- ... aspect is volledig of bijna volledig ontwikkeld/ in hoge mate

NB. Vermeld bij elk 'Opmerkingen veld' wat bij u goed heeft gewerkt, of en hoe een kind vooruit gegaan is, als tip voor de leerkracht

1. Kan zich zelfstandig aan- en uitkleden (bijv. jas)	• ...
2. Kan zichzelf redden met eten en drinken	• ...
3. Kan zelfstandig speelgoed opruimen	• ...
4. Is (overdag) zindelijk, gaat zelfstandig naar de wc	• ...

Opmerkingen redzaamheid

Sociaal-emotioneel

Sociaal gedrag

omgang met kinderen

5. Heeft contact met andere kinderen	• ...
6. Zoekt uit zichzelf contact	• ...
7. Wordt door andere kinderen gevraagd om mee te spelen	• ...

omgang met pedagogisch medewerkers

8. Zoekt zelf contact met de pedagogisch medewerkers	• ...
9. Zoekt lichamelijk contact	• ...
10. Reageert goed op aanwijzingen	• ...
11. Gaat gemakkelijk om met alle pedagogisch medewerkers	• ...

Opmerkingen sociaal gedrag

Welbevinden

12. Voelt zich (in de eigen groep) op zijn/haar gemak	• ...
13. Het kind herkent en reguleert zijn/haar basisemoties	• ...

Zelfstandigheid

14. Neemt zelf initiatief/ wil graag dingen zelf doen	• ...

15. Vertoont zelfstandig gedrag . . . .
- Weerbaarheid/ zelfvertrouwen**
16. Komt voor zichzelf op . . . .
17. Heeft vertrouwen in wat hij/zij zelf kan . . . .
18. Lost zelf probleemsituaties op . . . .
19. Vraagt om hulp wanneer dat nodig is . . . .
- Omgaan met veranderingen**
20. Kan gemakkelijk wennen in nieuwe situaties . . . .
21. Neemt gemakkelijk afscheid van de ouder . . . .
22. Kan omgaan met veranderingen in het dagritme . . . .
- Omgaan met groepsregels**
23. Kent de groepsregels . . . .
24. Weet zich aan de groepsregels te houden . . . .
25. Het kind reageert op begrenzing . . . .

Opmerkingen

Welbevinden

Zelfstandigheid

Weerbaarheid/zelfvertrouwen

Omgaan met veranderingen

Omgaan met regels

Speel- en werkgedrag

- notatiewijze:*
- . . . aspect is nog niet in ontwikkeling / nee
  - . . . aspect begint zich te ontwikkelen / in geringe mate
  - . . . aspect is nog in ontwikkeling / in redelijke mate
  - . . . aspect is volledig of bijna volledig ontwikkeld/ in hoge mate

NB. Vermeld bij elk 'Opmerkingen veld' wat bij u goed heeft gewerkt, of en hoe een kind vooruit gegaan is, als tip voor de leerkracht

Nieuwsgierigheid

26. Is nieuwsgierig naar het onbekende . . . .
27. Wil van alles ontdekken en toont initiatief . . . .

Fantasie en creativiteit

28. Gebruikt fantasie bij het spel . . . .
29. Heeft verrassende oplossingen . . . .
30. Toont fantasie en creativiteit bij tekenen of bouwen . . . .

Concentratie

31. Kan enige tijd met iets bezig blijven . . . .
32. Probeert iets helemaal af te maken . . . .
33. Kan actief naar een verhaaltje of uitleg luisteren . . . .

Samenspel

34. Kan goed alleen spelen . . . .
35. Kan goed samen spelen . . . .
36. Doet actief mee bij groepsactiviteiten . . . .

Speelkwaliteit

37. Komt makkelijk tot spel . . . .
38. Speelt afwisselend en veelzijdig . . . .
39. Laat ontwikkeling in zijn/haar spel zien . . . .

Spel

Is bezig met:

40. Alsof spel (rollenspel) . . . .
41. Constructiespel (bouwen) . . . .
42. Taal-/denkspel . . . .
43. Zingen/ muziek maken . . . .
44. Knutselen . . . .
45. Het favoriete speelgoed is:.....

Opmerkingen

Nieuwsgierigheid
Fantasie en creativiteit
Concentratie
Samenspel
Speelkwaliteit

Taalontwikkeling

- notatiewijze:*
- ... aspect is nog niet in ontwikkeling / nee
  - ... aspect begint zich te ontwikkelen / in geringe mate
  - ... aspect is nog in ontwikkeling / in redelijke mate
  - ... aspect is volledig of bijna volledig ontwikkeld/ in hoge mate

NB. Vermeld bij elk 'Opmerkingen veld' wat bij u goed heeft gewerkt, of en hoe een kind vooruit gegaan is, als tip voor de leerkracht

Taalbegrip

46. Begrijpt wat er gezegd wordt	. . . .
47. Het kind stelt leervragen	. . . .
48. Begrijpt kleine spelopdrachten	. . . .
49. Begrijpt meervoudige opdrachten ('doe je jas uit en ga zitten')	. . . .
50. Begrijpt complexere zinnen en zaken buiten het hier-en-nu	. . . .

Opmerkingen taalbegrip

Taalgebruik

51. Kan iets duidelijk verwoorden	. . . .
52. Gebruikt werkwoordsvervoegingen (verleden tijd, voltooid deelwoord)	. . . .
53. Gebruikt functiewoorden (en, als...)	. . . .
54. Is verstaanbaar voor vaste medewerkers	. . . .
55. Is goed verstaanbaar	. . . .

Opmerkingen taalgebruik

Durven spreken

56. Praat vrijuit	. . . .
57. Durft spontaan iets aan andere kinderen te vertellen	. . . .
58. Stelt vragen (naar wat, wie, waar, hoe)	. . . .
59. Kan voorwerpen/figuren in een boek aanwijzen	. . . .
60. Heeft interesse in (voor)leesactiviteiten	. . . .
61. Vertelt spontaan iets aan de pedagogisch medewerker	. . . .

Opmerkingen 'durven spreken'

Motoriek

- notatiewijze:*
- ... aspect is nog niet in ontwikkeling / nee
  - ... aspect begint zich te ontwikkelen / in geringe mate
  - ... aspect is nog in ontwikkeling / in redelijke mate
  - ... aspect is volledig of bijna volledig ontwikkeld/ in hoge mate

NB. Vermeld bij elk 'Opmerkingen veld' wat bij u goed heeft gewerkt, of en hoe een kind vooruit gegaan is, als tip voor de leerkracht

Plezier in bewegen

62. Heeft plezier in bewegen . . . .
63. Doet mee in bewegingen en muziek . . . .

Grove motoriek

64. Beweegt behendig, soepel en gecoördineerd . . . .
(rennen, springen, klauteren)

Fijne motoriek

65. Beweegt soepen en gecoördineerd . . . .
(tekenen, kleuren, knippen, plakken)
66. Kan met klein materiaal omgaan . . . .
(kralen, mozaïek, constructiemateriaal)

Opmerkingen Motoriek

Plezier in bewegen

grove motoriek

Fijne motoriek

Rekenen

- notatiewijze:*
- ... aspect is nog niet in ontwikkeling / nee
  - ... aspect begint zich te ontwikkelen / in geringe mate
  - ... aspect is nog in ontwikkeling / in redelijke mate
  - ... aspect is volledig of bijna volledig ontwikkeld/ in hoge mate

NB. Vermeld bij elk 'Opmerkingen veld' wat bij u goed heeft gewerkt, of en hoe een kind vooruit gegaan is, als tip voor de leerkracht

Getallen

67. Het kind kan de telrij opzeggen (evt. met behulp van versje/liedje) . . . .
68. Het kind heeft kennis van de begrippen: meer-minder, meest-minst . . . .
69. Het kind kan kleine hoeveelheden optellen . . . .

Meten

70. Het kind heeft kennis van de begrippen: grootste-kleinste, langste-kortste, ...

hoogste-laagste.

71. Het kind heeft kennis van de begrippen: vol-leeg, in-uit, veel-weinig . . . .

Meetkunde

72. Het kind heeft kennis van de begrippen: voor, achter, naast, op, boven, onder, dichterbij, ver. . . .

73. Het kind heeft kennis van de basisvormen . . . .
welke?.....

74. Het kind heeft kennis van de primaire kleuren . . . .
welke?.....

<p>Opmerkingen rekenen</p> <p><i>getallen</i></p> <p><i>Meten</i></p> <p><i>meetkunde</i></p>
--

Toetsgegevens

Taal voor peuters	Afname datum	Toetsscore	Vaardigheids-score	Score interval	Vaardigheids-niveau
3 jaar					
3 jaar en 11 maanden					
Rekenen voor peuters	Afname datum	Toetsscore	Vaardigheids-score	Score interval	Vaardigheids-niveau
3 jaar					
3 jaar en 11 maanden					

Terugkoppeling leerkracht -> Pm-er

Datum geplande terugkoppeling:

(onderstaande schema invullen en retour naar voorschool)

Inhoudelijke terugkoppeling		
Sociaal emotionele ontwikkeling		Motorische ontwikkeling

Taal ontwikkeling		Reken ontwikkeling
Pedagogisch/didactisch handelen		

Gesprek heeft plaatsgevonden op

datum:.....

Basisschool:.....

Handtekening

Ouders.....

Hofferie.....

Leerkracht.....

Bijlage 4: Procedure CITO/ Warme overdracht

Procedure CITO/ Warme overdracht

CITO

- Basiskinderen worden 2 keer getoetst: bij 3 jaar en 3 jaar en 11 maand
- VVE- kinderen/ zorgkinderen worden 3 keer getoetst: bij 3 jaar, 3 jaar en 6 maand, 3 jaar en 11 maand
- Alle kinderen vanaf 3 jaar worden getoetst.
- Alle toets gegevens (P1, P1/2,P2) worden ingeleverd bij Leonie Schepers.
- De laatste toets gegevens moeten worden doorgegeven aan de desbetreffende leerkracht van groep 1 (door de IB-er)

Afspraak Peuterspeelzaal

- PM van de 2 jarigengroep neemt de 1^e toets af. PM van 3 jarigengroep neemt de 2^e en 3^e toets af.
- PM van de 2 jarigengroep neemt initiatief om de gegevens over te dragen naar de 3 jarigengroep.

Warme Overdracht

12 weken voordat het kind 4 jaar wordt (3 jaar en 9 maanden)

- Paula geeft 3 maanden voordat het kind 4 wordt de begeleidende brief aan de ouders en emailt deze brief ook.
- De ouder maakt een afspraak met de leerkracht voor de warme overdracht.
- Deze afspraak vindt plaats tussen 10 en 12 weken voordat het kind 4 jaar wordt.
- De mentor vraagt persoonlijk aan ouders voor welke school ze hebben gekozen en legt deze afspraak vast.

10-12 weken voordat het kind 4 jaar wordt

- De PM schrijft het warme overdrachtsverslag. Er vindt altijd een mondelinge overdracht plaats voor elk kind in een driehoeksgesprek, waarbij ouders, leerkracht (IB-er) en PM aanwezig zijn.
Het kind begint vanaf zijn 4^e verjaardag op school.
- De intern begeleider (0-4) stuurt het overdrachtsverslag (digitaal) naar de leerkracht via een centraal emailadres: roosters@oostriet.info .
De leerkracht leest het formulier van observatie naar overdracht voorafgaand aan het overdrachtsgesprek. De PM neemt het verslag in drievoud mee (formulier "Van observatie naar overdracht").
- Tijdens de warme overdracht maken de PM en leerkracht een afspraak wanneer de leerkracht terugkoppelt (2 maanden na de tijd)

4 weken voordat het kind 4 jaar wordt (3 jaar en 11 maanden)

- De PM toetst het kind voor de laatste keer en geeft deze toets gegevens via de intern begeleider (0-4) digitaal door aan de leerkracht. De leerkracht voegt deze gegevens toe aan haar documentatie.